

NÜKLEER DÜZENLEME KANUNU

Kanun Numarası : 7381

Kabul Tarihi : 5/3/2022

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih: 8/3/2022 Sayı: 31772

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, barışçıl kullanım ilkesi esas alınarak, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasına yönelik uygulanması gereken ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarını, bu faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz Nükleer Düzenleme Kurumunun yetki ve sorumluluklarını ve nükleer hadiselerden kaynaklanan nükleer zararlar hakkındaki hukuki sorumluluğu belirlemektir.

(2) Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve bu faaliyetlerle ilgili kişi, tesis, cihaz ve maddeler bu Kanun kapsamındadır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- b) Başkan: Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanını,
- c) Bertaraf: Radyoaktif atıkların geri alma niyeti olmaksızın nihai olarak depolanmasını,
- ç) Düzenleyici kontrol: Kurumun yürüttüğü düzenleme, değerlendirme, yetkilendirme ve denetleme faaliyetleri ile yaptırımların uygulanmasını,
- d) Düzenleyici kontrolden çıkarma: Kurumun belirlediği koşullar çerçevesinde düzenleyici kontrol uygulanmasına gerek kalmadığı yönündeki Kurum kararı,
- e) Emniyet: Tesisleri ve radyoaktif maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, her türlü yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek ve gerektiğinde müdahale etmek üzere gerekli önlemlerin alınmasını ve bu önlemlerin etkinliğinin sürdürülmesini,
- f) Güvenlik: Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasını sağlamak üzere uygun şartların oluşturularak sürdürülmesi, kazaların önlenmesi veya kaza sonuçlarının hafifletilmesini,
- g) İşletmeden çıkarma: Bir daha işletilmeme kararı ile tesisin tamamının veya bir kısmının düzenleyici kontrolden çıkarılmasına yönelik faaliyetler bütünü,

- ğ) Komisyon: Nükleer Zarar Tespit Komisyonunu,
- h) Kullanılmış yakıt: Reaktörden çıkarılmış ve mevcut hâliyle yeniden yakıt olarak kullanılamayacak olan reaktörde ışınlanmış yakıtı,
- ı) Kurul: Nükleer Düzenleme Kurulunu,
- i) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,
- j) Nükleer güvence: Nükleer silahların yayılmasının önlenmesine yönelik ulusal ve uluslararası yükümlülükleri,
- k) Nükleer madde: Uranyum, toryum, plütonyum ile diğer bölünebilir maddelerin Kurum tarafından belirlenen izotopları ile fiziksel ve kimyasal formlarını,
- l) Nükleer tesis: Nükleer madde çıkarmak, üretmek, işlemek, kullanmak, bulundurmak, yeniden işlemek veya depolamak amacıyla kurulmakta olan veya işletilen tesisi,
- m) NÜTED A.Ş.: NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketini,
- n) Paris Sözleşmesi: 29/7/1960 tarihli Nükleer Enerji Sahasında Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşme ve bu Sözleşmeyi değiştiren, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu protokolleri,
- o) Radyasyon: İyonlaştırıcı radyasyonu,
- ö) Radyasyon kaynağı: Radyasyon üreten veya yayan cihazlar ile radyoaktif kaynakları,
- p) Radyasyon tesisi: Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, kullanılması, bulundurulması veya bakımı ve onarımının yapılması amacıyla özel olarak tasarlanmış tesisi,
- r) Radyasyon uygulamaları: Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, kullanılması, bulundurulması, bakımı ve onarımı ile radyoaktif kaynakların ihracatı, ithalatı ve taşınması faaliyetlerini,
- s) Radyoaktif atık: Bir daha kullanılmamasına karar verilen ve Kurum tarafından belirlenen serbestleştirme ve salım sınırlarının üzerinde radyoaktiviteye sahip radyoaktif maddeleri ve radyoaktif madde bulaşmış ya da radyoaktif olmuş her türlü malzemeyi,
- ş) Radyoaktif atık tesisi: Radyoaktif atıkların işlendiği, depolandığı veya bertaraf edildiği tesisi,
- t) Radyoaktif atık yönetimi: Radyoaktif atıkların toplanması, elleçlenmesi, işlenmesi, tesis içi taşınması, depolanması veya bertarafı ile ilgili idari ve teknik faaliyetleri,
- u) Radyoaktif kaynak: İçeriğindeki radyoaktif maddeden faydalanılarak radyasyon uygulamalarında kullanılmak üzere üretilen açık veya kapalı kaynakları,
- ü) Radyoaktif madde: Nükleer madde, radyoaktif kaynak ve radyoaktif atıklar da dâhil olmak üzere, çekirdekleri kendiliğinden bozunmaya uğrayarak radyasyon yayan izotop veya izotopları içeren maddeleri,
- v) TENMAK: Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunu,
- y) Tesis: Nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesisini,

z) Yetkilendirilen kişi: Bu Kanun kapsamındaki bir faaliyetin yürütülmesi için Kurum tarafından kendisine lisans, izin veya yetki belgesi verilen gerçek veya tüzel kişiyi, ifade eder.

(2) Beşinci Bölümün uygulanmasında; Paris Sözleşmesinde yer almakla birlikte bu Kanunda yer almayan tanımlar ile birinci fıkranın (k) bendinde yer alan nükleer madde, (1) bendinde yer alan nükleer tesis ifadeleri için Paris Sözleşmesinde yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler

Genel ilkeler

MADDE 3- (1) Nükleer enerji ve nükleer maddelerle ilgili herhangi bir faaliyeti yürütecek gerçek veya tüzel kişiler, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu nükleer güvence ile ilgili uluslararası anlaşma ve sözleşmelere uymakla yükümlüdür.

(2) alışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyona maruz kalma riskini içeren her türlü faaliyet;

a) Faaliyetin bireysel veya toplumsal açıdan fayda sağlaması,

b) Faaliyet nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon dozlarının mümkün ve makul olan en düşük düzeyde tutulması,

c) Faaliyet nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon dozlarının Kurum tarafından belirlenen doz sınırlarını aşmaması,

ilkeleri esas alınır.

(3) Nükleer enerji ve radyasyona ilişkin faaliyetler ile bu faaliyetlerle ilgili kişi, tesis, cihaz ve maddeler güvenlik, emniyet ve nükleer güvence açısından düzenleyici kontrole tabidir. Düzenleyici kontrole ilişkin verilecek muafiyetler ile bu muafiyetlerin sınır ve koşulları, güvenlik ve emniyetle ilgili gerekleri karşılayacak şekilde, dereceli yaklaşım esas alınarak Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(4) Bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerde öncelikli olarak güvenlik ve emniyetin temin edilmesi esastır.

(5) alışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyona maruz kalma riskini doğuracak her türlü faaliyete ilişkin olarak bu riskten etkilenebilecek kişilerin bilgilendirilmesi esastır.

(6) Nükleer enerji ve radyasyona ilişkin faaliyetleri bu Kanun kapsamı dışındaki alanlarda düzenleyen ya da denetleyen diğer kamu kurum ve kuruluşlarının idari işlem ve eylemleri güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceyi zafiyete uğratacak şekilde tesis edilemez.

(7) Diğer mevzuatın güvenlik, emniyet ve nükleer güvence gerekliliklerini karşılayamayan hükümleri bu Kanun kapsamındaki faaliyetlere uygulanmaz. Bu durumda Kurum güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceyi temin etmek üzere ilave düzenlemeler yapabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme ve Denetim

Yetkilendirme

MADDE 4- (1) Bu Kanun kapsamındaki faaliyetler Kuruma bildirimde bulunulmaksızın veya Kurumdan yetki alınmaksızın yürütülemez. Bu faaliyetleri yürütmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler Kuruma başvuruda bulunmakla yükümlüdür. Kurum güvenlik ve emniyetle ilgili ilkeleri esas alarak; bildirim veya yetkilendirme gerektiren faaliyetleri belirler.

(2) Kurumdan; nükleer tesis, radyasyon tesisi, radyoaktif atık tesisi işletmek ve radyasyon uygulamalarını yürütmek için lisans alınması zorunludur. Kurumdan yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları veya Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiler lisans alabilir.

(3) Kurumdan;

a) Nükleer tesis için sahanın hazırlanması, Kurum tarafından belirlenen ekipmanın imal edilmesi, tesisin inşa edilmesi, işletmeye alınması, işletmeden çıkarılması, yeniden işletmeye geçilmesi ile tesiste güvenlik ve emniyeti ilgilendiren değişiklik yapılması,

b) Radyasyon tesisinin işletmeye alınması, işletmeden çıkarılması ile tesiste güvenlik ve emniyeti ilgilendiren değişiklik yapılması,

c) Radyoaktif atık tesisi için tesisin inşa edilmesi, işletmeye alınması, işletmeden çıkarılması, kapatılması ile tesiste güvenlik ve emniyeti ilgilendiren değişiklik yapılması,

ç) Radyoaktif maddelerin ihracatı, ithalatı, taşınması, transit geçirilmesi,

d) Nükleer güvence kapsamında, nükleer alanda kullanılmak üzere özel olarak tasarlanmış veya hazırlanmış madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknoloji ile nükleer çift kullanımlı madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen ve ilgili teknolojinin ihracatı,

e) Nükleer güvence kapsamında Kurum tarafından belirlenen madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen veya ilgili teknolojinin ithalatı,

f) Güvenlik, emniyet ve nükleer güvence dikkate alınarak Kurum tarafından belirlenen diğer faaliyetler,

için izin alınması zorunludur. Bu fıkranın (d) ve (e) bentleri kapsamında verilecek izinlere ilişkin olarak Kurum tarafından ilgili bakanlıkların görüşü alınır.

(4) Bu Kanun kapsamındaki faaliyetlere ilişkin Kurum tarafından belirlenen;

a) Faaliyetlerde görev alacak personele radyasyondan korunmaya yönelik eğitim veren tüzel kişiler,

b) Radyasyondan korunmaya yönelik hizmet verecek kişiler,

c) Faaliyetlerde görev alacak personel,

ç) Ekipman imalatı yapan kişiler,

d) Üçüncü taraf gözetimi yapan şirketler,

için Kurumdan yetki belgesi alınması zorunludur. Kurum, yetkilendirilen kişilere diğerk kişiler tarafından verilecek hizmetler veya güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye etki edebilecek diğerk faaliyetler için yetki belgesi alma yükümlülüğü getirebilir.

(5) Kurum yetkilendirdiğiki faaliyet için güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin uyulması gereken koşullar da dâhil olmak üzere gerekli yetki koşullarını belirler.

(6) Kurum tarafından verilen lisans, izin ve yetki belgesi devredilemez.

(7) Yetkilendirme için başvuru yapan kişiler, Kurum tarafından yetkilendirme için talep edilen tüm bilgi ve belgeleri istenilen biçim ve içerikte sağlar ve belirlenen bedelleri der.

(8) Bildirimlere ve yetkilendirmelere ilişkin süreçler, yetkilendirme koşulları, başvuru, yetkilerin kapsamı ve geçerlilik süreleri ile yetkinin yenilenmesi, kısıtlanması, askıya alınması, iptali veya daha önce yetkilendirilmiş bir faaliyet için başka bir kişinin yetkilendirilmesine ilişkin hususlar Kurum tarafından ilgili bakanlıkların görüşü alınarak yönetmelikle belirlenir.

Yetkilendirilen kişinin sorumlulukları

MADDE 5- (1) Yetkilendirilen tüzel kişiler, verilen yetkinin koşulları çerçevesinde, her türlü sorumluluk kendilerinde olmak üzere;

a) Faaliyet sırasında radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyeti sağlar.

b) Faaliyetin güvenlik ve emniyet kültürüne sahip yeterli sayıda ve yetkin personel marifetiyle yürütülmesini sağlar.

c) Faaliyetin güvenli ve emniyetli bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli organizasyon yapısını, teçhizatı ve mali kaynağısı sağlar.

) Personele gerekli eğitimlerin verilmesini sağlar.

d) Kurum tarafından belirlenen sıklıkta güvenlik ve emniyet değerklendirmeleri yapar veya yaptırır.

e) Faaliyetini uygun yönetim sistemiyle yürütür.

f) Mevzuatta ve yönetim sisteminde tanımlı kayıtları tutar, bildirim ve raporlamaları yapar.

g) Kurum tarafından istenen bilgi ve belgeleri istenen biçim, kapsam, içerik ve sürede Kuruma sunar.

ğ) Güvenlik ve emniyete ilişkin olarak gereken veya Kurum tarafından istenen araştırma ve incelemeleri yapar veya yaptırır.

h) Nükleer güvenceye ilişkin yükümlülüklerini yerine getirir.

i) Kurum tarafından yapılan denetimler sonucunda gerekli görülen düzeltici ve önleyici faaliyetleri süresi içerisinde yerine getirir.

j) Radyasyon acil durumlarının saha içi yönetimini yürütür, saha dışı acil durumların yönetiminde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığısı ve diğerk ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliğiki yapar.

j) Yapılan değerlendirmeler sonucunda Kurum tarafından belirlenen güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin ilave ykmllkleri yerine getirir.

k) Düzenleyici kontrolden çıkarılmak için gereken şartları sağlar.

(2) Yetkilendirilen gerçek kişiler yetkilendirilmiş oldukları faaliyeti güvenlik ve emniyete azami önem ve önceliği vererek, ilgili mevzuat ve yetki koşulları uyarınca yerine getirir.

(3) Bir faaliyetin yürütülmesinde güvenlik, emniyet ve nükleer güvencenin sağlanması asıl sorumluluk yetkilendirilen kişiye aittir. Verilen yetkinin koşullarına ve mevzuata uymak veya düzenleyici kontrol altında olmak veya yükümlülüklerini yerine getirmek üzere görevlendirme yapmak veya hizmet almak yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu azaltmaz veya ortadan kaldırmaz.

(4) Yetkilendirilen kişiler, faaliyete ilişkin ykmllkleri sona ermeden, faaliyetin yürütüldüğü yeri veya tesisi, nükleer maddeyi, radyoaktif kaynağı veya radyoaktif atığı sahipsiz kalacak şekilde terk edemez.

(5) Yetkilendirilen kişiler, bu Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerini yerine getirir.

(6) Yetkilendirilen kişinin sorumlulukları, düzenleyici kontrolden çıkarılma ile sona erer. Yetkilendirilen kişinin içi bırakması, yetkisinin kısıtlanması, askıya alınması ya da iptal edilmesi ve benzeri durumlar sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Bu gibi durumlarda güvenlik, emniyet ve nükleer güvence açısından zafiyet oluştuğunun Kurum tarafından değerlendirilmesi hâlinde, hukuki ve mali sorumluluk yetkilendirilen kişiye ait olmak kaydıyla, güvenlik, emniyet ve nükleer güvencenin sağlanmasına yönelik her türlü önem Kurum tarafından aldırılabilir.

Onay

MADDE 6- (1) Nükleer tesisler, radyasyon tesisleri veya radyoaktif atık tesislerinin kurulacağı saha Kurumun onayına tabidir. Kurum, faaliyetlere ilişkin olarak radyasyondan korunma, güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceyi dikkate alarak, onaya tabi başka hususlar belirleyebilir.

(2) Kurum; alışanların, halkın, vrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasına etki edebilecek faaliyetler için uygunluk ltleri belirleyebilir ve onaya tabi tutabilir.

Denetim ve yerinde inceleme

MADDE 7- (1) Bu Kanun kapsamındaki faaliyetler ve yetkilendirilen kişiler Kurumun denetimine tabidir. Kurum, yetkilendirme kapsamında, yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin faaliyetlerini de denetleyebilir. Denetimler programlı ya da programsız, resm tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde haberli veya habersiz yapılabilir.

(2) Kurum, denetim ve yerinde inceleme kapsamında, sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde inceleme, araştırma, tespit ve raporlama yapmak üzere ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları, özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişilerden teknik destek hizmeti alabilir.

(3) Lisans verilen nükleer tesislerin ve radyoaktif atık tesislerinin sahalalarında yapılacak yapılar hakkında 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun fennî mesuliyete ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu yapılara ilişkin her türlü sorumluluk yetkilendirilen kişiye aittir. Bu yapıların denetimi Kurum tarafından yapılır. Bu durum yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu kısmen veya tamamen ortadan kaldırmaz. Denetimler bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte de yapılabilir. Kurumun bu kapsamdaki talepleri ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları tarafından gecikmeksizin karşılanır.

(4) Kurumun denetimine ilave olarak; yetkilendirilen tüzel kişiler, nükleer tesis veya radyoaktif atık tesisine ilişkin yapıların denetimi de dâhil olmak üzere Kurum tarafından belirlenen faaliyetlerin üçüncü taraf gözetimi için yetkilendirilmiş şirketlerden hizmet alır. Bu şirketlerin faaliyet, yetki ve sorumlulukları ile hizmet alımına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(5) Denetime tabi olanlar, Kurum denetçilerinin ve Kurum tarafından görevlendirilen kişilerin görevlerini serbestçe ve zamanında yerine getirebilmeleri için gerekli şartları sağlar ve koruyucu güvenlik tedbirlerini alır.

(6) Nükleer güvence denetimine tabi olanlar, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının Türkiye Cumhuriyeti tarafından onaylanmış denetçileri tarafından yapılan denetimlerde, ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerini yerine getirir. Bu denetimlere Kurum temsilcisi refakat eder.

(7) Yetkilendirilen kişiler Kurumun denetimleri için Kurum tarafından belirlenen bedelleri öder.

(8) Denetim ve yerinde incelemeye ilişkin iş ve işlemler, denetimin türü ve kapsamı ile Kurum denetçilerine ilişkin hususlar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

Kurum denetçileri

MADDE 8- (1) Kurum denetçileri Kurum tarafından belirlenen vasıfları taşıyan Kurum personeli arasından Kurul tarafından yetkilendirilir. Kurum denetçileri ve denetime eşlik etmek üzere görevlendirilen diğer Kurum personeli, denetim amacıyla ilgili yerlere veya tesislere girmek; faaliyetleri denetlemek ve yerinde incelemek; gerekli gördükleri kişilerle görüşmek ve gerekli gördükleri hususlarda inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; her türlü bilgi, belge ve kayıtları istemek, incelemek, inceletmek, alıkoymak veya suretini almak; herhangi bir malzeme veya numuneyi almak, aldırarak, alıkoymak, usulüne uygun olarak bertaraf etmek veya ettirmek; herhangi bir cihazı kullanarak ölçüm, analiz, muayene ve test yapmak veya yaptırmak; görsel, işitsel veya yazılı kayıt tutmak yetkisine sahiptir.

(2) Denetime eşlik etmek veya yerinde inceleme yapmak üzere Kurum tarafından görevlendirilen personel ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca hizmet alınanlar veya bunların personeli ilgili yerlere veya tesislere girmek; gerekli gördüğü kişilerle görüşmek; her türlü bilgi, belge ve kayıtları incelemek, suretini almak; herhangi bir malzeme veya numuneyi almak; herhangi bir cihazı kullanarak ölçüm, analiz, muayene ve test yapmak; görsel, işitsel veya yazılı kayıt tutmak yetkisine sahiptir.

(3) Güvenlik veya emniyetin tehlikeye düştüğü veya düşebileceği ve müdahalenin gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Kurum denetçisi durumu Kuruma ve yetkilendirilen kişiye derhâl bildirir. Bu durumda, Kurum yetki verilen faaliyetin tamamının veya bir kısmının durdurulması veya sınırlandırılması da dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri aldırabilir.

(4) Kurum denetçisi, denetim sırasında gerekli hâllerde mülki idare amirlerinden kolluk kuvveti talebinde bulunabilir. Bu durumda mülki idare amirleri ve kolluk kuvvetleri Kurum denetçilerine gereken desteği gecikmeksizin sağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Radyoaktif Atıklar, Kullanılmış Yakıtlar ve Özel Hesaplar

Radyoaktif atıklar ve kullanılmış yakıtlar

MADDE 9- (1) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sırasında ortaya çıkmış olan radyoaktif atıklar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisine sokulamaz.

(2) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde üretilmiş ve kullanım süresi dolduğunda menşe ülkeye iade şartı ile ihraç edilmiş radyasyon kaynaklarına, radyoaktif atıkların transit geçişine ve doğal radyoaktif maddelerin bulaşmış olduğu malzemenin ithalatına birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(3) Radyoaktif atıklar çevreye salınamaz veya bırakılamaz.

(4) Yürütülen faaliyetlere ilişkin olarak;

a) Ortaya çıkan kullanılmış yakıtların veya bertarafı hariç radyoaktif atıkların yönetiminde tüm sorumluluk faaliyet için yetkilendirilen kişiye aittir.

b) Tesislerde yürütülen herhangi bir faaliyet sonucu üretilen radyoaktif atıklar başka bir yetkilendirilen kişiye devredilene kadar tesiste depolanır.

c) Nükleer santrallerde ortaya çıkan kullanılmış yakıtlar, işletme ömrü boyunca nükleer santral sahasında depolanır.

ç) Faaliyetleri sonucu kullanılmış yakıtı veya radyoaktif atığı üreten yetkilendirilen kişi, bunların tesis içerisinde veya tesis dışarısında her türlü taşınmasından sorumludur. İşletmeden çıkarma faaliyetleri sırasında ortaya çıkacak radyoaktif atıkların her türlü sorumluluğu yetkilendirilen kişiye aittir.

d) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında yapılan faaliyetler neticesinde ortaya çıkan radyoaktif atıklar TENMAK tarafından bertaraf edilir.

e) Sahipsiz radyoaktif madde tespit edildiği takdirde TENMAK ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak gerekli tedbirleri alır veya aldırır, bertaraf dâhil gerekli iş ve işlemleri yürütür.

f) Geçerli bir yetkiye sahip olunmaksızın yürütülen bir faaliyet sırasında kullanılan radyoaktif maddelere ilişkin iş ve işlemler veya üretilen radyoaktif atıkların yönetimi, Kurumun bildirimi üzerine, tüm masrafları ilgili kişiye ait olmak üzere TENMAK tarafından yapılır. Bu kapsamda oluşan masrafın bir aylık ödeme süresi içinde ödenmesi gerektiği TENMAK tarafından ilgili kişiye yazı ile bildirilir. Söz konusu masrafların ilgili kişi tarafından süresinde ödenmemesi hâlinde 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre TENMAK tarafından takip ve tahsil edilir.

g) Yetkilendirilen kişi; nükleer tesis, radyasyon tesisi ve radyoaktif atık işleme ve depolama tesisi sahalarının yeniden kullanım koşullarıyla uyumlu şekilde düzenleyici kontrolden çıkarılabilmesi amacıyla, gerekli işletmeden çıkarma çalışmalarını gecikmeksizin yürütür. Radyoaktif atık bertaraf tesisleri güvenlik ve emniyet önlemleri alındıktan sonra kapatılır ve sahanın kısıtlı kullanımı dışında düzenleyici kontrolden çıkarılamaz.

(5) Yetkilendirilen kişi ilgili mevzuata uygun olarak radyoaktif atığı ihraç ettiğinde veya işlenmek, depolanmak veya bertaraf edilmek üzere başka bir yetkilendirilen kişiye teslim ettiğinde, ihraç veya teslimi yapan yetkilendirilen kişinin bu Kanun kapsamındaki radyoaktif atığa ilişkin sorumluluğu sona erer.

(6) Radyoaktif atıkların ve kullanılmış yakıtların güvenli olarak yönetimi, serbestleştirme ve salıma ilişkin usul ve esaslar ile sahipsiz radyoaktif maddelere ilişkin hususlar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(7) TENMAK, yetkilendirilen kişilerin görüşlerini de alarak, radyoaktif atıkların ve kullanılmış yakıtların yönetimine ilişkin ulusal radyoaktif atık politikası ve stratejisinin belirlenmesine esas Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planı Taslağını, sonu (0) ve (5) ile biten yılların sonuna kadar hazırlar ve Bakanlığa sunar. Bakanlık, Kurumun görüşünü alarak Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planını belirler.

(8) Bu Kanun kapsamı dışında yürütülen bir faaliyet sonucunda radyoaktif kirliliğe maruz kalmış alanların çevresel iyileştirmesine ilişkin iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Kurum ile iş birliği yapılarak yürütülür. Bu alanlarda ortaya çıkan radyoaktif atıkların yönetimi TENMAK tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamındaki tüm masraflar kirleten tarafından karşılanır.

Özel hesaplar

MADDE 10- (1) Yetkilendirmeye tabi bir faaliyet sırasında radyoaktif atık üreten kişiler radyoaktif atık yönetimi özel hesabına, nükleer tesis, radyasyon tesisi ve radyoaktif atık tesislerini işletmek üzere yetkilendirilen kişiler ise işletmeden çıkarma özel hesaplarına, ikinci fıkra uyarınca belirlenecek tutarda, ayrı ayrı katkı payı ödemesi yapar. Bakanlık merkez

muhasabe birimi nezdinde radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesapları açılır. Özel hesaplar adına tahsil edilen gelirler amacı dışında kullanılamaz.

(2) Nükleer santraller için özel hesaplara ödenecek katkı payları üretilen birim elektrik (kilovatsaat) başına, teminat miktarları ise kurulu güç (megavat) başına, diğer tesis ve uygulamalar için ise özel hesaplara ödenecek katkı payları ile teminat miktarları, tesisin ve uygulamanın türü, atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesi gibi hususlar dikkate alınarak Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Özel hesaplara ödenecek katkı payları ile teminat miktarları her yıl gözden geçirilir ve öngörülen giderleri karşılayacak şekilde güncellenir. Ancak, uluslararası anlaşmalarda bu fıkra kapsamında yer alan hususları düzenleyen hükümler saklıdır.

(3) Radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabının gelirleri; ödenecek katkı payları ve teminatlar, özel hesap gelirlerinin değerlendirilmesiyle elde edilen gelirler ile bağış ve diğer gelirlerden oluşur.

(4) Radyoaktif atık yönetimi özel hesabından;

a) Radyoaktif atık bertaraf tesisi kurulabilecek sahaların belirlenmesi ve ilgili saha çalışmaları,

b) Radyoaktif atık bertaraf tesisinin tasarımı, yetki alınması, inşası, işletilmesi, bakımı, kapatılması ve düzenleyici kontrolden çıkarılması,

c) Bu fıkarda belirtilen amaçlara yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri, işlemleri yapmak üzere TENMAK'a ödeme yapılır.

(5) İşletmeden çıkarma özel hesabından;

a) Nükleer tesisler, radyasyon tesisleri ve radyoaktif atık tesislerinin işletmeden çıkarılması sırasında ortaya çıkan radyoaktif atıkların bertarafının maliyetleri de dâhil olmak üzere işletmeden çıkarılması,

b) Tesis sahasının yeniden kullanım koşullarıyla uyumlu hâle getirilmesi, işlemleri yapmak üzere, yetkilendirilen kişiye bu faaliyetleri için ödeme yapılır.

(6) Hesaplar Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine yapılacak ödemeler ile özel hesapların işleyişine ilişkin bağımsız denetim ve danışmanlık hizmetleri kapsamında yapılacak ödemeler, idari giderler ve yargılama giderleri ilgisine göre özel hesaplardan karşılanır.

(7) Radyoaktif atık ve işletmeden çıkarma özel hesabındaki meblağın, işletmeden çıkarma sırasında veya radyoaktif atık yönetimi ile ilgili öngörülenler dışında olabilecek masraflar nedeniyle ya da tesisin planlanandan erken işletmeden çıkarılması üzerine yetersiz kalması durumunda maliyetler yetkilendirilen kişi tarafından sağlanan teminattan karşılanır. Teminat yetersiz ise kalan miktar yetkilendirilen kişiden tahsil edilir. Özel hesapta biriken meblağ dikkate alınarak söz konusu teminat miktarı yetkilendirilen kişinin talebi üzerine yeniden belirlenir.

(8) Tesislerin işletilmesine yönelik yetkilendirme için başvuru yapan kişiler işletmeden çıkarmaya ilişkin maliyet planını Bakanlığa sunar. İşletmeden çıkarma özel hesabı her bir tesis için ayrı ayrı takip edilir.

(9) Özel hesaplarda toplanan gelirler, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun kapsamı dışındadır.

(10) Süresinde ödenmeyen katkı payları Bakanlık tarafından borçlunun bağlı olduğu vergi dairesine yapılacak bildirim üzerine, 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairesince tahsil edilen tutarlar tahsil edildiği tarihi izleyen ayın sonuna kadar özel hesaplara aktarılır.

(11) Özel hesap gelirlerinin elde edilmesi, takibi, tahsili, nemalandırılması, giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi, özel hesapların işleyişi, işletmeden çıkarmaya ilişkin maliyet planı, radyoaktif atık yönetimine ilişkin maliyet planının hazırlanması ve sunulmasına ilişkin hususlar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.

Hesaplar Yönetim Kurulu

MADDE 11- (1) Özel hesapların gelirlerini yönetmek ve özel hesaplardan yapılacak ödemeleri onaylamak üzere Hesaplar Yönetim Kurulu; Bakanlık ve Hazine ve Maliye Bakanlığından ikişer temsilci, TENMAK'tan bir temsilci ve bu kurumların dışında toplam sayısı üçü geçmemek üzere Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde nükleer santral işleten tüzel kişilerin birer temsilcisi ile diğer tesis ve uygulamalar için bir temsilciden oluşur. Temsilci seçilebilmek için 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarını taşımak, en az dört yıl süreli yükseköğrenimi tamamlamak ve kamuda ve/veya özel sektörde alanında en az beş yıl çalışmış olmak gerekir. Bakanlık temsilcilerinden birisi başkan olarak görev yapar. Toplantı ve karar yeter sayısı beştir.

(2) Hesaplar Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır. Görev süresi sona eren üyeler yeniden görevlendirilebilir. Görev süresi tamamlanan Hesaplar Yönetim Kurulu üyeleri, yenileri göreve başlayıncaya kadar göreve devam eder.

(3) Görevlendirilmeleri için mahkûmiyeti bulunmama şartı dışında diğer gerekli şartları kaybettikleri veya özel hesaplar adına tahsil edilen gelirleri amacı dışında kullandıkları ya da izinsiz ve mazeretsiz olarak art arda üç Hesaplar Yönetim Kurulu toplantısına katılmadıkları ya da bir takvim yılı içinde beş Hesaplar Yönetim Kurulu toplantısına katılmadıkları Hesaplar Yönetim Kurulu kararı ile tespit edilen üyelerin görevleri, bu tespit yapıldığı anda; özel hesaplar ile ilgili olarak ya da görevlendirmeye engel olacak şekilde işledikleri suçlardan dolayı haklarında mahkûmiyet kararı kesinleşen üyelerin görevleri ise kararın kesinleştiği anda sona erer.

(4) Yenilenme hariç görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan üyeliklere on beş gün içinde görevlendirme yapılır. Bu suretle görevlendirilenler yerine görevlendirildiği üyenin kalan görev süresini tamamlar.

(5) Radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabına ilişkin iş ve işlemler ile Hesaplar Yönetim Kurulunun sekreteryaya işleri Bakanlık tarafından yürütülür.

(6) Hesaplar Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, görev yapılan toplantılar için her ay toplamda (20.000) gösterge rakamının memur maaş katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar huzur hakkı ödenir.

(7) Tesisin erken işletmeden çıkarılması ihtimaline karşı radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma için gerekli maliyetlerin karşılanabileceğine ilişkin teminatın yeterliliği Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından Kuruma bildirilmeden tesisin işletilmesine yönelik yetkilendirme yapılamaz.

(8) Hesaplar Yönetim Kurulu üyeleri görevleriyle ilgili işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

(9) Hesaplar Yönetim Kurulunun çalışma usul ve esaslarına ilişkin hususlar ile kamu temsilcileri dışındaki temsilcilerin seçilmelerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Nükleer Zararlara İlişkin Hukuki Sorumluluk

İşletenin sorumluluğu

MADDE 12- (1) Nükleer hadiselerden kaynaklanan nükleer zararlar hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Paris Sözleşmesi hükümleri uygulanır.

(2) Bir nükleer tesis dışında ve üretiminin son aşamasına gelmiş endüstriyel, ticari, tarımsal, tıbbi, bilimsel ya da eğitimsel amaçlarla kullanılan veya kullanılacak olan radyoizotoplardan veya Paris Sözleşmesi çerçevesinde belirlenen sınırların altındaki miktar ve aktivitedeki nükleer maddelerden kaynaklanan zararlar bu Bölümün kapsamı dışındadır.

(3) Nükleer hadiselerden kaynaklanan nükleer zararlar hakkında; Kurum tarafından veya ülkesindeki makamlar tarafından bir nükleer tesisi işletmek üzere yetkilendirilmiş tüzel kişi, nükleer tesis işletmek için verilecek lisans alınmadan önceki dönemde nükleer tesisi kuran tüzel kişi, nükleer tesisi işletmek için verilen lisans iptalinden sonra yeni bir işleten belirlenene kadar olan dönemde lisansı iptal edilen tüzel kişi işleten olarak kabul edilir.

(4) İşleten, nükleer zararlardan ve tazminatların ödenmesinden, nükleer hadisenin meydana gelmesinde kendisinin, personelinin ve tesisle ilgili teknoloji, mal ve hizmet sağlayanların herhangi bir kusurunun olup olmadığına bakılmaksızın sorumludur.

(5) İşleten, doğrudan bir silahlı çatışma, hasmane hareketler, iç savaş ya da ayaklanmadan dolayı meydana gelen bir nükleer hadiseden kaynaklanan nükleer zarardan sorumlu olmaz.

(6) İşleten, bir nükleer hadisenin neden olduğu nükleer zararların tazminine ilişkin olarak sadece Paris Sözleşmesi ve bu Bölüm hükümleri kapsamında sorumludur.

(7) İşletenin Kurumdan almış olduğu yetkinin iptal edilmiş veya askıya alınmış veya kısıtlanmış olması, işletenin bu Bölüm kapsamındaki sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(8) İşletenin, nükleer zarara neden olan nükleer hadisenin, nükleer zarar gören kişinin kastından ya da ağır ihmalden meydana geldiğini ispat etmesi hâlinde; işleten, sadece nükleer zarar gören bu kişiye karşı yetkili mahkemenin kararıyla kısmen veya tamamen sorumluluktan kurtulabilir.

(9) Bu Bölümün uygulanmasında aynı sahada bir işleten tarafından işletilen birden fazla nükleer tesis tek bir tesis olarak kabul edilir.

İşletenin sorumluluğunun sınırları

MADDE 13- (1) Bu Bölüm kapsamında her bir nükleer hadise için işletenin sorumluluk miktarları;

a) Termal gücü on megavatın üzerinde olan nükleer reaktörler ile Kurum tarafından nükleer tesis işletmek için verilecek lisans öncesi yapılacak değerlendirme ile belirlenecek diğer nükleer tesisler için yedi yüz milyon avro,

b) (a) bendi kapsamına girmeyen nükleer tesisler için yetmiş milyon avro,

c) Nükleer maddelerin taşınması için seksen milyon avro,

ç) Nükleer maddelerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde yapılacak transit geçişleri için yedi yüz milyon avro, ile sınırlıdır.

(2) Birinci fıkrada belirlenen sorumluluk miktarları, diğer ülkelerde meydana gelen zararlar ile ilgili olarak, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, o ülkede nükleer hadiseden doğan nükleer zararlar için uygulanan sorumluluk miktarı ile sınırlı olarak uygulanır.

İşletenin sigorta yaptırma veya teminat gösterme zorunluluğu¹

MADDE 14- (1) İşletenler, her bir nükleer tesis veya taşıma faaliyeti için 13 üncü maddede belirlenen üst sınır tutarında ve Kurum tarafından belirlenen zamanda ve şartlara uygun sigorta yaptırmak veya başkaca bir teminat göstermek zorundadırlar.

(2) Nükleer maddelerin Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanında yapılacak transit geçişlerinde işleten, seksen milyon avro tutarında sigorta yaptırmak veya teminat göstermek zorundadır.

(3) İşleten, sigorta sözleşmeleri ya da teminata ilişkin ibraz ettiği belgeler Kurum tarafından uygun bulunmadan ilgili faaliyetlere başlayamaz.

(4) İşleten, süresi sona erecek sigorta veya teminat yerine, bu sigorta veya teminatın sona erme tarihinden önce yeni bir sigorta yaptırır veya teminatını yeniler. Yenilenen sigorta veya teminat Kuruma bildirilir. İşletenin bu kapsamdaki yükümlülüklerinin sona ermesine ilişkin koşullar Kurum tarafından belirlenir.

(5) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen sigorta ya da teminat, Kuruma yazılı olarak en az iki ay önce sigorta şirketi veya nükleer sigorta havuzu ya da teminat veren tarafından

¹ 2/5/2024 tarihli ve 7501 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu maddeye yedinci fıkradan sonra gelmek üzere fıkra eklenmiş ve sonraki fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

bildirimde bulunulmadan askıya alınamaz veya iptal edilemez. Söz konusu sigorta ya da teminatın nükleer maddelerin taşınmasına ilişkin olması hâlinde sigorta ya da teminat taşıma sırasında askıya alınamaz veya iptal edilemez.

(6) Yaptırılan sigorta ya da gösterilen teminat sadece bir nükleer hadise durumunda nükleer zararın tazmini için kullanılır.

(7) İşletenin 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca merkezî yönetim kapsamındaki kamu idaresi olması ya da sermayesinin tamamının kamuya ait olması hâlinde, işleten sigorta yaptırma veya teminat gösterme yükümlülüğünden muaf tutulabilir. Bu durumda nükleer hadise sonucu meydana gelen nükleer zararın Devlet tarafından ne şekilde taahhüt edileceğine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir.

(8) **(Ek:2/5/2024-7501/14 md.)** İşleten, taşıyıcı ile yapacağı yazılı sözleşmeye taşıyıcının talebi ve işletenin muvafakatinin bulunduğu açık hükümlerle nükleer maddelerin taşınmasına ilişkin sigorta yaptırma veya teminat gösterme yükümlülüğünü Kurumun onaylaması şartıyla taşıyıcıya devredebilir. Yükümlülüğü devralan taşıyıcı, bu Kanun kapsamında işleten olarak sorumludur.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından müştereken hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Nükleer sigorta havuzu

MADDE 15- (1) İşletenin bu Bölümde belirlenen yükümlülüklerine sigorta sağlanabilmesi amacıyla bir nükleer sigorta havuzu kurulur. Nükleer sigorta havuzunun işleyişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Kurum görüşü alınarak Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yönetmelikle belirlenir.

(2) İşleten bu Bölümde belirlenen sigorta ya da teminat yükümlülüklerini yurt içinden veya uluslararası piyasalardan kısmen veya tamamen sağlayabileceği gibi nükleer sigorta havuzundan da sigorta yapılmasını talep edebilir.

(3) İşletenin sigorta ya da teminat bulamaması veya işleten tarafından sunulan sigorta ya da teminatın 13 üncü maddede belirlenen miktarlardan az olması durumunda eksik kalan miktar Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslara göre karşılanır.

(4) Bir nükleer hadise sonrasında mevcut sigorta ya da teminatın 13 üncü maddede belirlenen miktarları karşılamaması durumunda eksik kalan miktar Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslar uyarınca karşılanır ve işletene rücu edilir.

Nükleer zararın tazmini

MADDE 16- (1) Nükleer zararın tazmininin şekli ve tutarı kusursuz ve münhasır sorumluluk ilkesi esas alınarak, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uyarınca tayin edilir.

(2) Nükleer zarar gören kişiye sosyal sigortalar, özel sigortalar ve genel sağlık sigortasına ilişkin mevzuat uyarınca ayrıca yapılan ödemeler nükleer zarar görenin bu Bölümde yer alan hükümler uyarınca alacağı tazminat tutarından düşülür.

(3) Sosyal sigortalar, özel sigortalar ve genel sağlık sigortasına ilişkin mevzuatın rücu hükümleri saklıdır.

Doğrudan talep veya dava hakkı

MADDE 17- (1) Nükleer zarar gören kişiler, 18 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, zararlarının tazminini, sorumluluk sınırları içinde doğrudan işletenden talep edebilecekleri gibi sigortacıdan, nükleer sigorta havuzundan ve diğer teminat verenlerden de talep edebilirler.

(2) Birinci fıkra belirtilen kişilere karşı, 18 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere tazminat talebiyle doğrudan dava da açılabilir.

(3) Halefiyet ya da alacağın devri yoluyla bu Bölüm kapsamındaki hakları edinen kişiler birinci ve ikinci fıkralardaki hakları kullanabilirler.

Nükleer Zarar Tespit Komisyonu

MADDE 18- (1) Nükleer zararın 13 üncü maddede belirtilen sorumluluk miktarı sınırlarını aşmasının beklendiği durumlarda nükleer hadisenin meydana geldiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde, Cumhurbaşkanınca, nükleer hadise sonucu meydana gelen nükleer zararların tazmini için nükleer zarar görenler tarafından yapılan başvuruları değerlendirmek ve başvurular hakkında karar vermek üzere Nükleer Zarar Tespit Komisyonu kurulur ve bu husus Resmî Gazete ve uygun görülen diğer vasıtalarla ilan olunur. Komisyonun giderleri Bakanlık bütçesinden karşılanır.

(2) Birinci fıkra uyarınca Komisyon kurulması hâlinde, nükleer hadise sonucu meydana gelen nükleer zararlar Komisyon marifetiyle tazmin edilir. İşletenin sorumluluk sınırına giren tutar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından işletenden veya onun sigortacısından ya da işleten tarafından gösterilen teminatın paraya çevrilmesi suretiyle tahsil edilir.

(3) Komisyon, yapacağı ilanlarla en az bir yıllık bir süre tanıyarak ve sürenin bitiş tarihini belirleyerek, nükleer zarar gören kişilerin Komisyona veya belirleyeceği diğer makamlara başvurmalarını ister. Nükleer zarar gören kişiler tarafından Komisyon kurulmadan önce nükleer zararların tespiti veya tazmini amacıyla açılmış olan davalarda, mahkemece karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına dosya üzerinden kesin olarak karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Bu dosyalar, yeni bir başvuru şartı aranmaksızın incelenmek üzere Komisyona gönderilir.

(4) Usulüne uygun olarak başvuruda bulunanlara ödenecek tazminatların toplam tutarının sorumluluk miktarı sınırını aşan durumlarda Komisyon, sorumluluk miktar sınırını teşkil eden meblağı paylaştıracak bir ödeme planı yapar. Ödeme planında, can kaybı veya

kişilerin sağlığına verilen zararlar öncelikle tazmin edilir. Sorumluluk miktarı sınırının aşıldığı kısım için Cumhurbaşkanı uygun göreceği tedbirleri alır.

(5) Komisyon tarafından verilen kararlara karşı Ankara idare mahkemelerinde dava açılabilir.

(6) Komisyon, yedi üyeden oluşur. Üyeler, kamu görevlileri arasından Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. Komisyon, kendi üyeleri arasından yapacağı seçimle bir başkan ve bir başkanvekili seçer. Komisyonun toplantı ve karar yeter sayısı dördüttür. Üyeler, Komisyondaki görevleri süresince kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Üyeler, mali ve sosyal haklarını kurumlarından almaya devam ederler. Üyelerin görevli oldukları süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Komisyon üyelerine, başvurular sonuçlandırılıncaya kadar başka bir görev verilmez. Komisyon üyelerine her ay için (30.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden huzur hakkı ödenir. Komisyon üyelerinin niteliği, çalışma usul ve esasları, sekretaryası, ilan ve başvuru usulü, nükleer zararın tespiti, nükleer zararların tazmininde öncelik sırasının belirlenmesi, tazminatın ödenmesi, Cumhurbaşkanı tarafından alınacak acil ekonomik tedbirlere ilişkin usul ve esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Cumhurbaşkanlığı tarafından yönetmelikle belirlenir.

Rücu hakkı ve zamanaşımı

MADDE 19- (1) İşleten, sigortacı, nükleer sigorta havuzu, diğer teminat verenler ve Devlet, nükleer zararı ortaya çıkaran nükleer hadiseye kasıtlı olarak sebep olan gerçek kişiye karşı rücu hakkına sahiptir.

(2) İşleten, aralarındaki sözleşmede açıkça belirtildiği takdirde, sözleşmede belirtilen kapsam ve şekilde sözleşme yaptığı kişiye karşı da rücu hakkına sahiptir.

(3) Nükleer zararların karşılandığı hâller hariç, bu Bölümde belirlenen sorumluluğa ilişkin tazminat talepleri nükleer zarar gören kişinin zararı ve sorumlusunu öğrendiği tarihten itibaren dördüncü fıkrafta belirlenen zamanaşımı süresi henüz tamamlanmamışsa üç yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

(4) Can kaybı ile kişilerin sağlığına verilen zararlarla ilgili tazminat talepleri her hâlde nükleer hadisenin gerçekleştiği tarihten itibaren otuz yılın, diğer nükleer zararlarla ilgili tazminat talepleri nükleer hadisenin gerçekleştiği tarihten itibaren on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

(5) Rücu hakkı, rücu hakkına sahip kişinin rücu edeceği kişiyi öğrenmesinden ve tazminatı ödemesinden itibaren üç yılın ve her hâlde tazminatın tamamının ödendiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Yetkili mahkeme

MADDE 20- (1) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında gerçekleşen bir nükleer hadise ile ilgili olarak veya Paris Sözleşmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin tarafı olduğu 21/9/1988 tarihli Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokol uyarınca Türk mahkemelerinin yargılama yetkisinin söz konusu olduğu hâllerde sadece Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri yetkilidir.

(2) Birinci fıkra uyarınca Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin yetkili olması hâlinde Ankara mahkemeleri kesin yetkilidir.

(3) 18 inci madde uyarınca Komisyonun kurulmaması hâlinde mahkeme, bu Bölüm kapsamında belirlenen sorumluluk sınırını aşmayacak şekilde, 6098 sayılı Kanunun 76 ncı maddesi uyarınca nükleer zarar gören kişilere geçici ödeme yapılmasına karar verebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Nükleer Düzenleme Kurumu

Kurum

MADDE 21- (1) Kuruma, düzenleyici faaliyetlerini zafiyete uğratacak, bu faaliyetlerle çelişecek veya faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütmesini engelleyecek yükümlülükler verilemez. Kurumun mal ve varlıkları Devlet malı sayılır. Kurumun malları, varlıkları, hak ve alacakları haczedilemez ve rehnedilemez.

(2) Kurumun gelirlerinin giderlerini karşılamaması durumunda fark, genel bütçeden karşılanır. Süresinde ödenmeyen Kurum alacakları 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanan faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir. Kurumun uygulayacağı işlem ve hizmet bedellerine ilişkin hususlar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurum, Kurul kararı ile beş yıla kadar yıllara sâri yüklenmelere ait sözleşmeler yapabilir. Kurumun hesap yılı mali yıldır.

Personel

MADDE 22- (1) Kurumda 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi hükümleri çerçevesinde Nükleer Düzenleme Uzmanı ve Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı istihdam edilir.

(2) Kurumda istihdam edilecek personelin nitelikleri, göreve alınmaları, eğitimleri ve yetiştirilmelerine ilişkin usul ve esaslar, yönetici kadroları ile 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesine tabi kadrolar dışındaki kadrolara atanacaklar için yapılacak sınava ilişkin hususlar ile Kurum personelinin görevlerini yerine getirirken uyacakları mesleki ve etik ilkeler Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumun kadro sayısının yüzde onunu aşmamak üzere ilgili mevzuatta belirtilen süre koşulu dikkate alınmaksızın Kurumun asli görevlerine ilişkin olarak uzmanlığına ihtiyaç duyulan öğretim üyeleri Başkanın talebiyle Kurumda geçici olarak görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlere 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38

inci maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen aylık tutarın beş katını aşmamak kaydıyla Cumhurbaşkanınca belirlenen tutarda, diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olmaksızın ödeme yapılabilir.

(4) Bu Kanunla verilen görevlerin yürütülmesi için, 657 sayılı Kanun ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalınmaksızın Kurumun görev alanı ile ilgili özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda yerli ve yabancı uzmanlar sözleşmeli personel olarak çalıştırılabilir. Bunlar 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Sözleşmeli personel olarak istihdam edilecek yabancı uzmanlar ile yurt dışında nükleer enerji alanında fiilen en az beş yıl çalışmış yerli uzmanlara verilecek her türlü ödemeler dâhil ücretler, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalıştırılanlar için uygulanmakta olan sözleşme ücreti tavanının on dört katını aşmamak üzere Cumhurbaşkanınca tespit edilir. Çalıştırılabilecek toplam sözleşmeli personel sayısı Kurum kadro sayısının yüzde yirmisini geçemez. Bu şekilde çalıştırılacaklara ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(5) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurumda 657 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapan Kurum personeline; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir. Kurul Başkan ve üyeliğine atananlar ile Kurumda 657 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapan personel 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine tabidir. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan bu görevleri sona erenlerin bu görevlerde geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylığı derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınır. Bunlardan, 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı iken, Kurul Başkanı ve üyesi olarak atananların, önceki kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinin kesilmesi, kendilerine kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesini gerektirmez. Bu durumda olanların kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesi gereken hizmet süreleri, Kurul Başkan ve üyesi olarak geçen hizmet süreleri ile birleştirilir ve emeklilik ikramiyesi ödenecek süre olarak değerlendirilir.

(6) Kurul Başkan ve üyeleri 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun hükümlerine tabidir.

(7) Kurul Başkan ve üyeleri, görevlerinin devamı süresince görevlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine

ve ettirmeyeceklerine dair Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay tarafından acele işlerden sayılır. Kurul Başkan ve üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlamış sayılmazlar.

(8) Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar için izin verme yetkisi; Kurul Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakana, Kurum personeli için ise Başkana aittir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleri ile ilgili olarak iştirak hâlinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarda Kurum personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ilişkili Bakana aittir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, Kurum tarafından görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ile Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgari ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere belirlenen avukatlık ücreti Kurum bütçesinden karşılanır. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, kovuşturma sonucunda mahkûmiyetine karar verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi hâlinde, Kurum bütçesinden karşılanan avukatlık ücreti, ilgili Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinden genel hükümlere göre tahsil olunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi

NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi

MADDE 23- (1) Kurumun görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı her türlü analiz, danışmanlık, gözetim, inceleme, araştırma, muayene, test, kontrol, eğitim ve sertifikalandırma gibi teknik destek hizmetlerini sağlamak amacıyla, kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, başlangıç sermayesi bir milyon Türk lirası olan ve Kurum tarafından ödenen, paylarının en az yüzde elli biri Kuruma ait olan, NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi unvanı altında özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir anonim şirket kurulmuştur.

(2) Kurumun uygun bulması durumunda NÜTED A.Ş., üçüncü kişilere yurt içinde ve yurt dışında hizmet verebilir.

(3) NÜTED A.Ş.'de 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir. NÜTED A.Ş.'nin talebi üzerine ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından alanında uzman ve yetkin personel, kendilerinin ve kurumlarının muvafakati ile NÜTED A.Ş.'de istihdam edilebilir. Bunların kurumlarıyla olan ilişkileri iş akdinin yapılmasıyla son bulur. Bunlara verilecek ücret ile diğer mali ve sosyal haklar yapılacak iş akdi ile belirlenir. Bu şekilde istihdam edilenler, NÜTED A.Ş.'deki görevlerinin sona ermesinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları üzerine daha önce çalıştıkları kurum veya kuruluşlardaki yönetici kadroları ve görevleri hariç eski kadro veya pozisyonlarına geri dönerler. Bu fıkra uyarınca önceki kurumlarına dönen kişilerin NÜTED A.Ş.'de geçen hizmetleri statülerine göre

kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir. Bu durumda, NÜTED A.Ş.'deki çalışmalarından dolayı kıdem tazminatları ödenmez ve bu süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

(4) NÜTED A.Ş. Kuruma temin edeceği iş ve hizmetlerin yürütülmesi ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri düzenlemek üzere bir görev sözleşmesi imzalayabilir.

(5) NÜTED A.Ş., sermayesinde kamu payı ne oranda olursa olsun genel kadro ve usulü hakkında mevzuat, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 657 sayılı Kanun, 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu hükümlerine tabi değildir. NÜTED A.Ş. ile Kurum arasında düzenlenecek sözleşmeler damga vergisinden müstesnadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri NÜTED A.Ş. tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

(6) Kurumun görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, bu maddede belirtilen iş ve hizmetlerin yürütülmesi, bunlarla ilgili diğer yönetsel ve ticari hizmetlerin NÜTED A.Ş. tarafından yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, yurt içinde ve yurt dışında şirket kurma, kurulu bulunan şirketlere ortak olma veya hisselerini devralma hususları ile ilgili düzenlemeleri yapmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri ve İdari Yaptırımlar

Ceza hükümleri

MADDE 24- (1) Bu fıkra da sayılan fiilleri işleyenlere aşağıdaki cezalar uygulanır:

a) Nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesisini geçerli bir lisansa sahip olmaksızın işletme faaliyetini yürütenler dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beş bin gün adli para cezası ile; radyasyon uygulamalarını geçerli bir lisansa sahip olmaksızın yürütenler bir yıldan dört yıla kadar hapis ve bin gün adli para cezası ile; nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesislerine ilişkin Kurumdan izin alınması gereken faaliyetleri geçerli bir izne sahip olmaksızın yürütenler iki yıldan beş yıla kadar hapis ve üç bin gün adli para cezası ile cezalandırılır.

b) Faaliyete ilişkin yükümlölükleri sona ermeden, faaliyetin yürütüldüğü yeri veya tesisi, nükleer maddeyi, radyoaktif kaynağı veya radyoaktif atığı sahipsiz kalacak şekilde terk edenler üç yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beş bin gün adli para cezası ile cezalandırılır.

c) Nükleer madde, radyoaktif kaynak ve radyoaktif atıkları; cebir, tehdit, hile veya hukuka aykırı başka bir davranış ile elde eden kişiler fiil daha ağır bir cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde beş yıldan on beş yıla kadar hapis ve on bin gün adli para cezası ile cezalandırılır.

ç) Nükleer madde, radyoaktif kaynak veya radyoaktif atıkların kaybolmasına, çalınmasına veya yetkisiz kişilerin eline geçmesine ihmal göstererek veya dikkat ve özen yükümlölüğüne aykırı olarak neden olan kişiler, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

d) 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen istisnalar dışında radyoaktif atıkları veya kullanılmış yakıtları kasten Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisine sokan kişiler beş yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin gün adli para cezası ile cezalandırılır.

e) Nükleer tesislere, radyasyon tesislerine, radyoaktif atık tesislerine ve nükleer madde, radyoaktif kaynak veya radyoaktif atıklara yetkisiz müdahalede bulunan, saldıran, zarar veren veya bunları sabote eden kişiler beş yıldan on beş yıla kadar hapis ve on bin gün adli para cezası ile cezalandırılır.

f) Nükleer tesisler, radyasyon tesisleri, radyoaktif atık tesisleri ile nükleer madde, radyoaktif kaynak veya radyoaktif atıklara ilişkin yazılımlara yetkisiz müdahalede bulunan, saldıran, zarar veren veya bunları sabote eden kişiler üç yıldan on yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

g) Nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesisini cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla ele geçiren, zapt eden veya kontrolü altına alan kişiler on iki yıldan yirmi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

ğ) Nükleer silah ya da radyolojik silah imal eden, radyoaktif maddeleri bu amaçla bulunduran, kullanan, kullanımını yaygınlaştıran veya bunların ticaretini yapan kişiler yirmi beş yıldan otuz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Birinci fıkrada sayılan fiillerin gerçek veya tüzel kişiyi, uluslararası bir örgütü veya bir devleti bir fiili yapmaya veya yapmaktan kaçınmaya zorlamak amacıyla gerçekleştirilmesi hâlinde verilecek ceza fiilin ağırlığına göre yarısından iki katına kadar artırılır.

(3) Birinci fıkrada sayılan fiillerin bir örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza fiilin ağırlığına göre yarısından bir katına kadar artırılır.

(4) Kurum adına denetimle görevli kişilerin görevlerini yapmasını engellemek amacıyla cebir veya tehdit kullanan kişiler fiil daha ağır bir cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 265 inci maddesi uyarınca cezalandırılır.

İdari yaptırımlar

MADDE 25- (1) Bu fıkrada sayılan aykırılıkların tespit edilmesi durumunda Kurum tarafından aşağıdaki idari para cezaları uygulanır:²

a) Bir nükleer tesisin geçerli bir lisansa sahip olmaksızın işletilmesi durumunda iki milyon yedi yüz otuz üç bin ila yüz otuz altı milyon altı yüz yirmi üç bin Türk lirası, radyoaktif atık tesisleri ve radyasyon tesislerinin geçerli bir lisansa sahip olmaksızın işletilmesi durumunda bir milyon üç yüz altmış yedi bin ila on üç milyon altı yüz altmış üç bin Türk lirası, radyasyon uygulamalarının geçerli bir lisansa sahip olmaksızın yürütülmesi durumunda yirmi sekiz bin ila iki yüz yetmiş dört bin Türk lirası.

b) İzin alınması gereken faaliyetlerden; tesislere ilişkin olanların izin alınmaksızın yürütülmesi durumunda yüz otuz yedi bin ila altı yüz otuz sekiz bin Türk lirası, diğerlerinin izin alınmaksızın yürütülmesi durumunda on bin ila kırk beş bin Türk lirası; yetki belgesi alınması gereken faaliyetlerin yetki belgesi alınmaksızın yürütülmesi hâlinde beş bin ila iki yüz bin Türk lirası.

c) Nükleer tesislere ilişkin mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde, iki yüz yetmiş dört bin ila iki milyon yedi yüz otuz üç bin Türk lirası, radyoaktif atık tesisleri ve radyasyon tesislerine ilişkin mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde yüz otuz yedi bin ila altı yüz otuz sekiz bin Türk lirası, diğer faaliyetlere ilişkin mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde dört bin ila yirmi sekiz bin Türk lirası.

ç) Yetkilendirme için yapılan başvurularda veya yetkilendirme yapıldıktan sonra, yetkilendirilen kişi tarafından Kuruma gerçeğe aykırı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya yetkilendirme yapılmasını etkileyecek yetki koşullarındaki değişikliklerin bildirilmemesi hâlinde, ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla, nükleer tesisler için yetkilendirilen kişiye iki milyon yedi yüz otuz üç bin ila yüz otuz altı milyon altı yüz yirmi üç bin Türk lirası, radyoaktif atık tesisleri ve radyasyon tesisleri için bir milyon üç yüz altmış yedi bin ila on üç milyon altı yüz altmış üç bin Türk lirası, diğer faaliyetler için yirmi sekiz bin ila iki yüz yetmiş dört bin Türk lirası.

(2) Birinci fıkraya uyarınca uygulanan idari para cezalarına ek olarak aykırılıkların giderilmesi için Kurum tarafından ilgili kişiye uygun bir süre verilir. Aykırılıkların verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde idari para cezaları, her defasında bir önceki cezanın iki katı tutarında uygulanır. Gerçek dışı belgenin, yanıltıcı bilginin veya yetki koşullarındaki değişikliğin yetkilendirmeye esas teşkil etmesi ve düzeltilmesinin mümkün olmadığının tespit edilmesi hâlinde ise idari para cezasına ek olarak yetki askıya alınır, kısıtlanır veya iptal edilir.

² Bu fıkra ile ilişkin 2024 yılı için uygulanacak idari para cezaları için 21/12/2023 tarihli ve 32406 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının (Nükleer Düzenleme Kurumu) 7381 Sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 25 İnci Maddesi Uyarınca 2024 Yılında Uygulanacak İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğine bakınız.

(3) Birinci fıkrada sayılan fiillerin halk veya çevre sağığına ve güvenliğıne tehdit oluşturacak şekilde tahribata yol açtığıının tespit edilmesi hâlinde uygulanacak idari para cezası bir kat artırılır. Kurum, idari para cezasına ek olarak, fiillerin halk ve çevre üzerinde oluşturduğu riskin devamı süresince lisansı veya izni kısıtlayabilir, askıya alabilir. Kurum, fiillerin halk ve çevre üzerinde oluşturduğu riskin ağırlığına göre lisansı veya izni iptal edebilir.

(4) 14 üncü maddede belirlenen sigorta yaptırma veya teminat gösterme yükümlülüğünü yerine getirmeyen işletenlere, sorumluluk sınırının binde üçü kadar idari para cezası uygulanır.

(5) 14 üncü maddede yer alan hükümlere aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde ilgili nükleer faaliyetin yürütülmesi için gerekli olan lisans ve izinler, sigorta yaptırma veya teminat gösterme veya süresi dolan sigorta poliçesini veya teminatı yenileme yükümlülüğü yerine getirilene kadar Kurum tarafından askıya alınır. Askıya alınma tarihinden itibaren bir yıl, yetkilendirilen kişi tarafından gerekçelendirilmesi ve gerekçenin Kurum tarafından uygun bulunması hâlinde üç yıl içinde söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde lisans ve izinler iptal edilir.

(6) Bir yetkilendirmenin iptal edilmesi hâlinde, iptal tarihinden başlamak üzere;

a) Yetki belgesi alınması gereken faaliyetler için üç ay,

b) İzin alınması gereken faaliyetler için altı ay,

c) Lisans alınması gereken faaliyetler için bir yıl,

süre ile iptal edilen yetkilendirmeye konu faaliyet için aynı kişi tarafından yeniden yetkilendirme başvurusunda bulunulamaz ve Kurum tarafından bu kişilere yetki verilmez.

(7) İdari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezalarına karşı otuz gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabilir. Uygulanan idari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması ilgili vergi dairesine idari para cezasına ilişkin banka teminat mektubu verilmesi durumu hariç tahsil işlemlerini durdurmaz. Teminat mektubunun miktarı, türü, hangi şartlarda paraya çevrileceğı ve diğer hususlar Kurum tarafından belirlenir.

(8) Aykırılığı oluşturan fiilin, işlendiğı tarihten itibaren iki yıl içinde aynı kişi tarafından tekrar işlenmesi hâlinde idari para cezası her defasında bir kat artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiğı tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil tekrar işlenmediğı takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz.

(9) İdari yaptırım uygulanması, yetkilendirilen kişilerin güvenlik ve emniyet tedbirlerini alma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(10) Radyoaktif maddelerin güvenlik ve emniyetinin sağlanamadığının ve bu durumun halkın, çalışanların, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasını tehdit edebileceğinin Kurum tarafından değerlendirilmesi hâlinde alıkoyma, taşıma ve bertaraf da dâhil olmak üzere Kurum, gereken tedbirleri alabilir veya aldırabilir. Kurumun bu kapsamdaki talepleri ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından gecikmeksizin karşılanır. Bu kapsamda oluşan masraflar ilgilisinden tahsil edilir.

(11) Bu Kanuna göre idari yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen cezalar ve alınan tedbirler diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez. 24 üncü maddede yer alan cezaların uygulanması idari yaptırımların uygulanmasına engel oluşturmaz.

(12) Bu madde kapsamında uygulanacak idari yaptırımlara ilişkin uygulama esasları; kusurun derecesi, ihlal edilen menfaatin ağırlığı ve ihlal edenin ekonomik durumu gibi hususlar dikkate alınarak Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir. Uygulanacak idari yaptırımlar ve idari para cezasının miktarı; tesis ve faaliyetin türü ve özellikleri, radyasyona maruz kalma olasılığı, maruz kalınacak radyasyonun büyüklüğü, zararın varlığı ve büyüklüğü dikkate alınarak dereceli yaklaşımla belirlenir.

(13) İdari yaptırımlar hakkında karar vermek hususunda Kurul yetkilidir. Kurul; idari para cezası, yetkinin kısıtlanması, askıya alınması veya iptali idari yaptırımlarını birlikte ya da ayrı ayrı uygulayabilir.

(14) Bu madde uyarınca uygulanacak idari yaptırımlar hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Çeşitli hükümler

MADDE 26- (1) Bu Kanunun uygulanmasında nükleer santrallerin kurulmasına ve işletilmesine dair iş birliğine ilişkin uluslararası anlaşmalarda yer alan özel hükümler saklıdır.

(2) Mevzuatta nükleer enerji ve radyasyonun kullanımını içeren faaliyetlerin düzenleyici kontrolü ile ilgili olarak kapatılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna yapılan atıflar Kuruma yapılmış sayılır.

(3) Mevzuatta mülga 2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 27- (1) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(2) (9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(3) (4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(4) (9/11/2007 tarihli ve 5710 sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(5) (8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(6) (14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(7) 2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Kurum personeli olan 657 sayılı Kanuna tabi personel tüm mali ve sosyal hakları korunarak Kurumun mükteseplerine uygun kadrolarına atanmış sayılır. Kurum personelinden 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 16 ncı maddesi hükmünden yararlananların bu hakları söz konusu kadrolarda bulundukları sürece devam eder.

(2) Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar ilgili mevcut düzenlemelerin uygulanmasına devam olunur. Karara bağlanmamış mevcut yetkilendirme başvuruları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır. Kurum, başvuran kişilere bu Kanuna uyum sağlamak amacıyla Kurul kararı ile yetki için yeni koşullar getirebilir, bu koşulların sağlanması için üç yıla kadar ek süre tanıyabilir. Uygulanmasına devam olunan mevzuatta Kurumun görev, yetki ve faaliyet alanına ilişkin kapatılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna yapılan atıflar Kuruma yapılmış sayılır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan tüm yetkilendirmeler geçerliliğini sürdürür ve yetkilendirilmiş kişilerin yükümlülükleri Kuruma karşı devam eder. Kurum yetkilendirilmiş kişilere bu Kanuna uyum sağlamak amacıyla Kurul kararı ile ek yükümlülükler getirebilir, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için üç yıla kadar ek süre tanıyabilir.

(4) Giderlerini karşılayacak düzeyde gelir elde edinceye kadar radyoaktif atık yönetimi özel hesabına, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıla kadar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilen ödenekten borç olarak mali kaynak aktarılabilir. Aktarılan bu kaynak, özel hesabın gelirleri giderlerinin yüzde 30 fazlasına ulaştığı yılı takip eden yıldan itibaren kanuni faiz uygulanarak, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(5) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren ilk nükleer santralin tüm ünitelerinin işletmeye alındığı tarihe kadar, Kurumun gelirlerinin giderlerinden fazla olması durumunda, oluşan fark bir sonraki yıl bütçesine aktarılır.

(6) 23 üncü madde hükümlerine uyum sağlamak üzere NÜTED A.Ş.'nin mevcut ana sözleşmesinde gerekli değişiklikler yapılarak tadil ve ilan edilir.

(7) NÜTED A.Ş.'ye ilişkin bu Kanun hükümlerine aykırı olmayan mevcut düzenlemelerin ve işlemlerin uygulanmasına yeni düzenleme ve işlemler tesis edilinceye kadar devam olunur.

(8) Bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla Kurumda istihdam edilmek üzere Kurum adına ve hesabına 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yurt dışına gönderilmeye hak kazanmış olan kişiler ile yurt dışına gönderilmiş olup eğitimlerine devam etmekte olanlardan, gönderildikleri ülkede yüksek lisans öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı kadrolarına, doktora öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler ise Nükleer Düzenleme Uzmanı kadrolarına atanır.

(9) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mahrecine iade edilemediği için gümrüklü sahalarda bekletilen radyoaktif madde içeren eşya hakkında 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (f) bendi hükmü uygulanır.

Yürürlük

MADDE 28- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

7381 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	7381 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7501	14	11/5/2024